

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 019655 17 Увп
Бања Лука, 14.02.2019. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрше, предсједника вијећа, Страхине Ђурковића и Мерсиде Бјелобрк чланова вијећа, уз судјеловање Радмиле Дмитровић као записничара, у управном спору по тужби ЗЗ „П.“ Р. у стечају, заступана по пуномоћнику Д. М. из Б. (у даљем тексту: тужитељица), против акта број ... од 19.09.2016. године, тужене Управе, у предмету преноса права располагања и утврђивања права својине, одлучујући о захтјеву тужитељице за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 019655 16 У од 26.4.2017. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 14.02.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 019655 16 У од 26.4.2017. године се преиначава тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Обавезује се тужена да тужитељици надокнади трошкове управног спора у износу од 1.755,00 у року од 30 дана рачунајући од дана пријема ове пресуде под пријетњом принудног извршења, док се са вишком захтјева тужитељица одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је одбијена тужба против акта тужене, ближе наведеног у изреци ове пресуде, а којим је одбијена жалба тужитељице изјваљена против рјешења Управе, Подручне јединице Л. број ... од 26.7.2016. године, а којим се дозвољава упис права својине у корист јединице локалне самоуправе на непокретностима означеним као к.ч. бр. 382/2, 382/3, 368, 380, 622/2, 323/16, 323/17, 552, 553, 507/1, 555/1, 555/2, 555/3, 551/1 и 384/3, све уписане у зк. ул. бр. 143 к.о. Б. у „Б“ власничком листу уписана општенародна имовина, орган управљања НОО Л., док је у „Ц“ теретном листу на основу рјешења Окружног привредног суда Бањалука број Ф1-950/65 од 3.10.1965. године укњижено право кориштења у корист АИПК „БК.“, ООУР З3а „П“ Р. По новом премјеру некретнине су означене као: к.ч. бр. 405 уписана у пл. бр. 29 ко. Б. у корист З.З. „П“ Р са 1/1 дијела; к.ч. бр. 1392, 1159, 1160/1 и 1165/1 уписане у пл. бр. 100 к.о. Б. у корист К.М. са 1/1 дијела; к.ч. бр. 406/1 уписана у пл. бр. 371 к.о. Б. у корист Д. Р.са 1/1 дијела, к.ч. бр. 7 и 52/1 уписане у пл. бр. 51 к.о. К. у корист „Р“ а.д. Н.Т. са 1/1 дијела и к.ч. бр. 1161 уписане у пл. бр. 26 к.о. Б. у корист друштвене својине јавни и некатегорисани путеви Л.са 1/1 дијела. Тачком 2. диспозитива је одређено да ће се по правноснажности овог рјешења на наведеним некретнинама извршити упис права својине у корист Општине Л. са 1/1 дијела.

Одбијање тужбе је образложено разлозима да је чланом 48. став 1. Закона о измјенама и допунама Закона о пољопривредним задругама („Сл. гласник РС“ број 73/08 и 106/09, у даљем тексту: ЗПЗ) прописано да ће се непокретности, уписане у јавним евиденцијама као државна, односно друштвена својина са правом коришћења, управљања или располагања у корист задруге, након ступања на снагу овог закона, уписати као својина јединица локалне самоуправе (општине или града) на чијој територији се те непокретности налазе, а ставом 2. истог члана је прописано да се упис непокретности из става 1. овог члана, по захтјеву градоначелника града или начелника општине, утврђује рјешењем подручне јединице, док је ставом 3. истог члана регулисано да се захтјев за издавање рјешења, уз који се прилажу земљишно-књижни и катастарски подаци о непокретностима, подноси у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона; да су у конкретном случају утврђене битне чињенице да је захтјев поднесен у року од 60 дана, да је тужитељица на предметним непокретностима уписана са правом коришћења и да се ове непокретности налазе на територији Општине Л., да је наведена норма императивног карактера и да је овај закон *lex specialis* у односу на Општи закон о задругама БиХ („Сл. гласник БиХ“ број 18/03), те Закон о стварним правима („Сл. гласник РС“ број 124/08, 3/09, 58/09, 95/11 и 60/15 – у даљем тексту: ЗСП), на које се тужитељица позвала у тужби; да је без основа навод тужитељице да је предметне некретнине стекла теретно, јер се те чињенице не преиспитују, већ се само констатује чињеница да је с тим правом (управљања, располагања или коришћења) земљорадничка задруга уписана у јавним евиденцијама.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужитељица добија њену законитост из основа садржаног у одредби члана 35. став 2. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС). Истиче да је суд донио незакониту одлуку јер је требао поништити оспорени акт будући да се првостепени орган није држао упута из другостепених рјешења од 21.3.2012. и од 29.6.2012. године; да се упис права својине може вршити само на оним непокретностима које је задруга стекла бестеретним путем чиме је повређена одредба члана 47. став 3. ЗПЗ; да тужитељица предметне некретнине није стекла бестеретним правним послом, произлази из зк. ул. бр. 143 к.о. Б. гдје је у „Б“ власничком листу уписана општенародна имовина, а као орган управљања уписан НОО Л. док је у „Ц“ теретном листу, на основу рјешења Окружног привредног суда у Бањалуци број Ф1-950/65 од 30.10.1965. године, уписано право коришћења у корист АИПК „Б.К.“, ООУР 3.3. „П“ Р., а по новом премјеру ове некретнине су уписане у корист 3.3. „П“, те физичких лица (К.Д., К.М. и Д.Р.), као и „Р.“ из Н.Т. и јавних некатегорисаних путева. Напомиње да је чланом 50. и чланом 94. Општег Закона о задругама БиХ који је ступио на снагу 9.7.2003. године прописано да имовина стечена пословањем задруге као и имовина коју задруга тренутно користи, доношењем тог закона, постаје имовина задруге, а чланом 97. тог закона дефинисано је да ступањем на снагу тог закона престаје да важи Закон о земљорадничким задругама РС и Закон о задругама Федерације БиХ и да поступајући орган није примијенио наведене законске одредбе, а нижестепени суд сматра то ирелевантним иако је надлежни орган био обавезан да тужитељицу упише као власника тих непокретности. Наглашава да је чланом 48. ЗПЗ прописано да се пренос права располагања, управљања и коришћења врши само на оној имовини која је уписана као државна, односно друштвена својина, а уписано је право коришћења, располагања и управљања у корист задруге, а који услов није испуњен у овом случају. Наглашава да је ове непокретности тужитељица стекла теретним правним послом, па се исте имају сматрати њеном имовином, због чега је у

побијаној пресуди погрешно примијењен члан 48. ЗПЗ, затим одредбе члана 47. став 3. тог закона, те одредбе члана 50. и 94. Општег Закона о задругама БиХ, као и одредбе члана 324, 325. и 326. ЗСП, којима је по сили закона право располагања, управљања и коришћења, даном ступања на снагу тог закона, претворено у право својине до тада уписаног носиоца права. У прилог ових навода тужитељица је уз тужбу приложила доказе, али их нижестепени суд није цијенио, а што је резултирало доношењем незаконите пресуде. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи и предметна управна ствар мериторно ријешити, или пак да се захтјев уважи, побијана пресуда укине и предмет врати на поновно одлучивање, а тужитељици досуде трошкови спора према исказаном трошковнику.

Тужена је доставила одговор на захтјев у којем истиче да остаје код разлога датих у образложењу оспореног акта и предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Општина Л. путем Правобранилаштва РС, Сједиште замјеника Б., заинтересовано лице у овом управном спору, у одговору на захтјев истиче да је побијана пресуда правилна и законита, те предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговоре на захтјев, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39.ЗУС, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Чланом 6. Закона о измјенама и допунама Закона о пољопривредним задругама („Сл. гласник РС“ број 106/09, у даљем тексту: Закон о измјенама и допунама ЗПЗ) измијењен је члан 48. основног текста закона тако да је ставом 1. овог члана прописано да ће се непокретности уписане у јавним евиденцијама као државна, односно друштвена својина с правом коришћења, управљања или располагања у корист задруге, након ступања на снагу овог закона, уписати као својина јединице локалне самоуправе (општине или града) на чијој територији се те непокретности налазе.

Одредбом става 1. члана 47. ЗПЗ је одређено шта чини имовину задруге: (стварна права, имовинска права, новац и друге хартије од вриједности). Ставом 3. тог члана је прописано да се задружна имовина формира из удјела задругара који су унесени у имовину задруге, чланарине задругара, средстава остварених радом и пословањем и теретним правним послом. Према одредби члана 47. став 5. ЗПЗ, имовину коју задруга користи као државну имовину или имовину стечену бестеретним правним послом од јединица локалне самоуправе, републичких органа или органа на нивоу Босне и Херцеговине, не може отуђити, ставити под хипотеку, нити дати у закуп без претходне писане сагласности Владе.

Нижестепени суд у побијаној пресуди наводи да је захтјев поднесен у року прописаном чланом 48. став 3. Закона о пољопривредним задругама те да је у јавним непокретностима уписана тужитељица са правом кориштења и да те чињенице представљају основ да се удовољи захтјеву заинтересованог лица Општине Л. при чему занемарује одлучну чињеницу да предметне непокретности у јавним евиденцијама нису уписане као друштвена, односно државна својина што је услов из одредбе члана 6. Закона о измјенама и допунама ЗПЗ, уз остале елементе, да се утврди право својине на тим непокретности у корист јединице локалне самоуправе.

Међутим, из података списка прије свега зк. ул. бр. 143 к.о. Б. произлази да у јавним евиденцијама на предметним непокретностима није уписана друштвена, односно државна својина, па није испуњен један од услова из те законске одредбе да се у корист Општине Л. упише право својине на тим непокретностима.

Није прихватљив навод из побијане пресуде да тужитељица није понудила доказе на који начин је стекла у власништво предметне непокретности, с обзиром да предметним првостепеним рјешењем није одлучивано о праву тог правног субјекта за упис права својине, већ је одлучивано о захтјеву начелника општине за пренос права располагања и упис права својине у корист јединице локалне самоуправе.

Прије свега, предметне непокретности нису уписане као друштвена, односно државна својина, друго, на неким непокретностима се налазе објекти, неке су у посједу физичких лица, а неке су означене као јавни некатегорисани путеви, па није испуњен законски основ из одредбе члана 6. Закона о измјенама и допунама ЗПЗ да се удовољи захтјеву подносиоца. Одлучна чињеница у овом управном поступку за примјену члана 6. Закона о измјенама и допунама ЗПЗ јесте да су предметне непокретности у јавним евиденцијама уписане као државна, односно друштвена својина, што у конкретном није случај.

Нижестепени суд није вршио оцјену законитости побијаног акта са аспекта правилне примјене материјалног права прије свега одредбе члана 6. Закона о измјенама и допунама ЗПЗ као и одредбе члана 47. став 3. ЗПЗ, јер само оне непокретности које су у јавним евиденцијама уписане као друштвена, односно државна својина, а на којима је уписано право управљања, располагања и коришћења земљорадничких задруга, уз додатни услов да је те непокретности задруга стекла бестеретним правним послом, може се утврдити право својине у корист јединице локалне самоуправе.

Стога овај суд налази да уведеном управном поступку није потпуно и правилно утврђено чињенично стање што је имало за посљедицу неправилну примјену права, а изостала је и оцјена доказа у складу с чланом 10. Закона о општем управном поступку (“Сл. гласник РС” број 13/02, 87/07 и 50/10 у даљем тексту: ЗОУП). Имајући у виду да се према начелу истине из члана 8. ЗОУП „у поступку мора утврдити право стање ствари, и у том циљу се морају потпуно и правилно утврдити све чињенице и околности које су од важности за доношење законитог и правилног рјешења“, првостепени орган је требао утврдити право стање ствари. Наиме, циљ који се треба постићи према том начелу је утврђивање одлучних чињеница, односно правог стања ствари независно од тога да ли је странка, (овдје тужитељица), на то указивала. При овоме, треба имати у виду и чињеницу да физичка лица и други правни субјекти који су уписани као посједници неких од горе наведених непокретности нису ни учествовали у овом поступку, а та лица имају правни интерес, у смислу одредбе члана 38. ЗОУП, да учествују у том поступку.

Из наведеног, произлази да у конкретном случају, није утврђено право стање ствари, што због повреде материјалног права и повреде правила поступка, има за посљедицу преиначење побијане пресуде и поништење оспореног акта, поготово што се ни тужена у образложењу оспореног акта, а ни суд у образложењу побијане пресуде не изјашњавају о испуњености услова из члана 6. Закона о измјенама и допунама ЗПЗ за уважење захтјева Начелника Општине Л..

Код таквог стања ствари овај суд налази да су побијаном пресудом остварени разлози њене незаконитости из одредбе члана 35. став 2. ЗУС, па се захтјев тужитељице за њено ванредно преиспитивање уважава и побијана пресуда, на основу одредаба члана 40. став 1. и 2. тог закона, преиначава тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава, јер је остварен разлог из члана 10. став 2. и 4. тог закона за поништење истог.

Одлука о трошковима поступка заснива се на одредби члана 49. и 49. а) став 1. ЗУС којом је прописано да је странка која изгуби спор дужна противној странци надокнадити трошкове спора, и члану 397. Закона о парничном поступку (“Сл. гласник РС”, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13 – у даљем тексту: ЗПП) којим је прописано да ће суд када преиначи одлуку против које је поднијет правни лијек, одлучити о трошковима поступка, те члану 387. истог закона којим је регулисано, ако је прописана тарифа за награде адвоката или за друге трошкове, ови трошкови ће се одмјерити по овој тарифи. Тужитељица је затражила трошкове састава тужбе у износу од 877,50 КМ са паушалом и ПДВ па је овај суд и досудио тужитељици трошкове у наведеном износу, а исти се односе на трошкове састава тужбе - 300 бодова (тар. бр. 3) Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Сл. гласник РС“, број 68/05 – у даљем тексту: Тарифа), па како вриједност бода у смислу члана 14. Тарифе износи 2,00 КМ то се за састав тужбе утврђује износ од 600,00 КМ, затим паушална накнада од 25% у смислу члана 12. Тарифе што износ 150,00 КМ и трошкови ПДВ од 17% у смислу члана 6. Тарифе што износи 127,50 КМ, јер је пуномоћник тужитељице приложио увјерење Управе за индиректно опорезивање БиХ да је обвезник пореза на додату вриједност или укупно 877,50 КМ. Исти износ је досуђен и за састав захтјева јер је тужитељица толики захтјев и поставила, па су укупно досуђени трошкови управног спора у износу од 1.755,00 КМ.

Са захтјевом за накнаду трошкова управног поступка у износу од 1.686,03 КМ тужитељица је одбијена јер накнаду трошкова из управног поступка може потраживати у управном поступку. Такође је тужитељица одбијена са захтјевом за накнаду трошкова судске таксе на тужбу и пресуду од 200,00 КМ и на захтјев од 200,00 КМ, јер у спису нема података да је тужитељица и платила судску таксу на тужбу и пресуду, односно захтјев.

Записничар
Радмила Дмитровић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић